

VIJESTI — CHRONIQUE

Nastava iz geografije na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Zimski semestar 1960/61.

Red. prof. ROGLIĆ dr JOSIP	
Vode	2 s.
Osnovi kartografije	2 s.
Srednje Američke regije	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	10 s.

Red. prof. RUBIĆ dr IVO
(zbog bolesti nije predavao)

Docent CRKVENČIĆ dr IVAN	
Geografija FNRJ II	1 s.
Afrika	1 s.
Naselja	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Konzultacije diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Docent ROGIĆ dr VELJKO

Geografija FNRJ I	1 s.
Uvod u Geografiju	2 s.
Historijska geografija zem. FNRJ	2 s.
Konzultacije diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent FRIGANOVIĆ dr MLADEN

Kina	2 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent RIBANOVIĆ JOSIP

Južna Amerika	1 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent BAUČIĆ IVO

Proseminar II	2 s.
Terenska nastava	2 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.

Asistent SIĆ MIROSLAV

Proseminar I	2 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.
Terenska nastava	2 s.

Asistent PEPEONIK ZLATKO

Proseminar I	2 s.
Terenska nastava	2 s.

Hon. nast. BOŠNJAK dr RADOVAN	
Geografija SSSR-a	2 s.

Struč. surad. VIČIĆ VLADIMIR

Vježbe iz kartografije	2 s.
Kartografski praktikum I	2 s.
Kartografski praktikum II	2 s.
Terenska nastava	2 s.

Hon. voditelj vježbi BAUER BRANKO	
Geografski praktikum	2 s.

Ljetni semestar 1960/61.

Red. prof. ROGLIĆ dr JOSIP

Vode	2 s.
Osnovi kartografije	2 s.
Srednje Američke regije	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	10 s.

Red. prof. RUBIĆ dr IVO
(umirovljen s 1. I 1961.)

Docent CRKVENČIĆ dr IVAN

Geografija FNRJ II	1 s.
Afrika	1 s.
Naselja	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Konzultacije diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Docent ROGIĆ dr VELJKO

Geografija FNRJ I	1 s.
Uvod u Geografiju	2 s.
Historijska geografija zem. FNRJ	2 s.
Konzultacije diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent FRIGANOVIĆ dr MLADEN

Kina	2 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent RIĐANOVIĆ JOSIP	
Južna Amerika	1 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent BAUČIĆ IVO	
Proseminar II	2 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.
Terenska nastava	2 s.

Asistent SIĆ MIROSLAV	
Proseminar I	2 s.
Konzultacije diplomantima	7 s.
Terenska nastava	2 s.

Asistent PEPEONIK ZLATKO	
Proseminar I	2 s.
Terenska nastava	2 s.

Hon. nast. BOŠNJAK dr RADOVAN	
Geografija SSSR-a	2 s.

Struč. surad. VIČIĆ VLADIMIR	
Vježbe iz kartografije	2 s.
Kartografski praktikum I	2 s.
Kartografski praktikum II	2 s.
Terenska nastava	2 s.

Hon. voditelj vježbi BAUER BRANKO	
Geografski praktikum	2 s.

J. Riđanović

TERENSKA NASTAVA U ŠKOL. GOD. 1960/61.

Redovnim budžetskim sredstvima i znatnim prinosima samih studenata bilo je omogućeno izvođenje terenske nastave u navedenoj školskoj godini.

Za studente 4 i 3 godine

- 8.—15. X 1960. Bukovica i Velebitska primorska padina, odnosno: Zagreb — Knin — Kistanje — Ervenik — Zegar — Benkovac — Posedarje — Karlobag — Rijeka — Zagreb; pod vodstvom prof. Roglića uz suradnju docenata: Crkvenčić dr Ivana i Rogić dr Veljka, te asistenata: Friganović dr Mladena i Miroslava Sića. Učestvovalo je 32 studenata.
- 21.—24. III 1961. Sarajevsko polje, odnosno: Zagreb — Banja Luka — Sārajevo — Trebević — Izvor Bosne — Ilidža — Sarajevo — Zagreb. Vodio prof. Rogić uz suradnju docenta Rogića i asistenta Baučića. Sudjelovalo 35 studenata.
- 12.—18.V 1961. Zapadna Bosna ili Zagreb — Prijedor — Sanski Most — Pasjak — Otaševac — Klekovača — Drvar — Lička Kaldurma — Bihać — Klokot — Bihać — Zagreb. Terenskoj na-

stavi prisustvovao 31 student pod vodstvom docenta Rogića, te asistenta: J. Riđanovića i M. Sića i Z. Pepeonika.

- 3.—11. VI 1961. Dalmatinska Zagora, zapravo: Zagreb — Drniš — Promina — Drniš — Otavice — Kljaci — Cavoglave — Ogorje — Pamljane — Vinovo — Kladnjice — Prgomet — Brapatnica — Trogir — Split — Zagreb. Učestvovalo je 22 studenata pod vodstvom prof. Roglića, docenta Crkvenčića i asistenta M. Friganovića. Za studente 2 godine

- 18.—20. III 1961. Lički krš, odnosno: Zagreb — Cerovac — Cerovačke pećine — Gračac — Zagreb. Vodio asistent Baučić s laborantom Pavličevićem. Sudjelovalo 26 studenata.

- 15.—16. IV 1961. Žumberak ili Zagreb — Kamanje — Selešnik — Sošice — polje — Gornja Vas — Pavkovići — Japetić — Oštrc — Rude — Samobor — Zagreb. Nastavom rukovodio asistent Baučić. Prisustvovalo 16 studenata.

Za studente 1 godine

- 6.—7. V 1961. Prigorje Kalnika, odnosno: Križevci — Kalnik — Novi Marof — Zagreb. Nastavu izvodili asistenti: M. Sić i Z. Pepeonik, sa 26 studenata.

7. III. 1961. godine. Okolica Zagreba ili Prekrižje — Šestine. Vodili: asistenti Sić M. i Pepeonik Z. Učestvovalo 42 studenata.

14. III 1961. godine. Dolina Save pod vodstvom asistenata: M. Sića i Z. Pepeonika. Bilo je 41 student.

8. IV 1961. godine. Ponikve — Jablanovec — Susedgrad. Vodili asistenti: M. Sić i Z. Pepeonik. Sudjelovalo 39 studenata.

J. Riđanović

Stogodišnjica rođenja A. Gavazzia.

14. listopada 1961. navršilo se 100 godina od rođenja prof. dr Artura Gavazzia sveuč. profesora geografije i člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Članovi Geografskog društva Hrvatske i ovom prilikom izražavaju svoju zahvalnost radu i odaju poštu uspomeni prof. Gavazzia. Prof. Gavazzi je svojim radom zadužio naše društvo i sve geografe Hrvatske. Naš »Geografski glasnik« je nastavak »Hrvatskog geografskog glasnika« koji je prof. Gavazzi pokrenuo, izdavao i uglavnom popunjavao.

Zivotni put prof. Gavazzia bio je dosta težak i njegov naučni rad se odvijao

pod nepovoljnim uvjetima, u kojima se nalazila naša nauka (v. Geografski glasnik, br. 11—12, str. 243—245). Danas, kad imamo dobro uvedeno Geografsko društvo, povezano sa znatno obogaćenim Geografskim institutom i pošto smo uspostavili tijesne stručne veze u zemlji i u svijetu, s pijetetom i zahvalnošću se sjećamo prof. Gavazzia na čijem smo naličju gradili.

J. R.

Stručne veze

Boravak g. Jack Fishera

U toku školske godine 1960/61 boravio je u Geografskom zavodu Prirodoslovno-matematskog fakulteta u Zagrebu asistent Univerziteta u Syracusi država New York Jack Fisher. Kao stipendista poznate Fordove fundacije, J. Fisher radio je na prikupljanju dokumentacije za svoju doktorsku disertaciju o problematici razvoja nekih jugoslavenskih gradova (Zagreb, Split i Skoplje).

V. Rogić

Boravak dr. I. Crkvenčića u Njemačkoj

U toku školske godine 1961/62 boravi docent Geografskog zavoda Prirodoslovno-matematskog fakulteta dr. I. Crkvenčić na specijalizaciji (suvremena geografska problematika) u Njemačkoj (München) kao korisnik stipendije »Aleksandar von Humbolt«

V. Rogić

Predavanja prof. Rogića u Zapadnoj Njemačkoj

Na poziv tamošnjih univerziteta održao je prof. J. Rogić u svibnju mjesecu predavanja na univerzitetima u Tübingenu, Stuttgartu, Frankfurtu/M, Giessenu, Mainzu, Bonnu, Münchenu. Tom prilikom je bio pozvan da prisustvuje i 33. kongresu njemačkih geografa.

Razmjena terenskih nastava između Geografskog instituta u Lundu (Švedska) i Geografskog zavoda PMF-a u Zagrebu

Na prijedlog Geografskog instituta iz Lunda (Švedska) i odobrenjem Rektorata sveučilišta u Zagrebu izvršena je razmjena terenske nastave s našim Zavodom. Grupa od 27 Švedana je doputovala u Jugoslaviju 31. III. 1961. Nastavnika je bilo 6 i to: 2 profesora, 2 docenta i 2 asistenta, dok su ostali bili studenti zadnjih godina. Grupu Geografskog instituta u Lundu pratio je kroz Jugoslaviju do-

cent Crkvenčić dr. Ivan. Nastava se odvijala autobusom na relaciji: Zagreb — Postojna — Selce — Split — Dubrovnik Kotor — Budva — Cetinje — Kotor — Dubrovnik — Sarajevo — Beograd — Zagreb. Gosti su 10. III 1961. napustili Jugoslaviju.

Geografski zavod PMF-a za uzvratni posjet iskoristio je ljetne praznike i to razdoblje od 16. VIII — 3. IX 1961. Terenska nastava se također odvijala autobusom, a s njom je rukovodio prof. dr. Josip Rogić sa docentima: Crkvenčić dr. Ivanom i Rogić dr. Veljkom uz pomoć asistenta: Ridanović Josipa, Baučić Ive, Sić Miroslava i stručnog suradnika: Vičić Vladimira. Na put se krenulo 16. VIII autobusom za München. Nastojalo se, da se maksimalno upoznaju predjeli i njihovi problemi duž trase: Zagreb — München — Göttingen — Flensburg — Lund — Bastad — Götteborg — Mariestad — Degerfors—Enköping — Stockholm—Nyköping — Jönköping — Värnamo—Lund — Kobenhavn — Flensburg — Hamburg — Alsfeld — München — Zagreb. Na ovoj terenskoj nastavi sudjelovalo je 30 učesnika. Tokom puta kroz Švedsku pratio nas je prof. T. Hägerstrand sa jednim asistentom. Domaćini u Švedskoj i kolege u drugim centrima učinili su da put bude što korisniji i uvjeti povoljniji. Imali smo mnogo prilike da vidimo koliko razvijeno društvo može postići i u nepovoljnim prirodnim uvjetima.

Pređeni uzdužni profil od rubnih pannonkih predjela Jugoslavije (Zagreb) do Baltika i Srednje Švedske veoma je informativan, zbog neograničenih mogućnosti komparacija, a to je za kompletniji geografske izobrazbe od neprocjenjive vrijednosti.

J. Ridanović

Terenska nast. Geogr. instituta iz Beča

U srpnju 1961 godine boravila je u Jugoslaviji grupa studenata Geografskog instituta Univerziteta iz Beča pod vodstvom profesora dr. K. Wiche-a i docenta dr. H. Bergera. Za vrijeme boravka u Hrvatskoj od 3 do 7 srpnja terenske demonstracije vršio je docent dr. Veljko Rogić. Trasa ekskurzije bila je: Zagreb — Pli-tvice — Otočac — Senj — Jablanac — Gospić — Obrovac — Zadar — Rijeka — Učka — Rovinj — Rijeka.

V. Rogić

Terenska nastava Geogr. instituta iz Helsinkija u Jugoslaviji

U vremenu od 23. — 30. VIII 1961. boravila je u našoj zemlji pod vod-

stvom prof. Lea Aaria ekskurzija od 29 finskih studenata geografije s univerziteta u Helsinkiju. Na putu kroz Jugoslaviju oni su posjetili: Bled, Ljubljano, Zagreb, Plitvička jezera, Bihać, Gračac, Zadar, Rijeku i Postojnu.

Učesnici ekskurzije pokazali su osobit interes za krš i njegovu problematiku, te za naše obalno područje.

Z. Pepeonik

Novi članovi Geografskog zavoda

1. XI 1961. godine nastupili su u dužnosti asistenta na Geografskom zavodu PMF-a Sveučilišta u Zagrebu dr Šegota Tomislav i Novosel Petrica.

Diplomirali u škol. god. 1960/61.

(s naslovom diplomske radnje)

27. IX 1960. Vidović Zlata, Kotoriba; Zabčić Darinka, Zaprešić; Galović Milka, Sabac.

27. XII 1960. Anđušić Milan, Prijedor; Muhvić Ljiljana, Željeznička mreža u gravitacionoj zoni Zagreba; Odić Zvonko, Prirodne osobine Kozare i njenog prigorja;

13. II 1961. Kotenko Andrija, Promet na Savi; Mikšić Ana, Glina i njene gravitacione zone; Matanić Zvonimir, Vrbnik i okolica; Perković Antun, Pulština; Kadi-Ciko Zdenka, Stanovništvo južne Moslavine; Barle Zlatko, Metlika — Prilog geografskom poznavanju.

27. IV 1961. Habek Vera, Stanovništvo Međimurja kroz zadnjih 100. g; Ličina Ubavka, Bosanska Gradiška; Indić Olga, Mrežnica — morfološke i hidrografske karakteristike; Krklec Božica, Novska i okolica; Polšek Berislav, Prilog poznavanju Virja.

27. VI 1961. Naprta Arijana, Vrnjačka Banja; Grubor Danica, Vršac; Jevrić Milovan, Bijelo Polje; Menardi Štefica, Općina Dubrava.

J. Ridanović

Velika suša u ljetu i jeseni 1961

Ove je godine suša još jednom nanižala težak udarac našoj poljoprivredi; bila je to jedna od najjačih suša otkad se vrše meteorološka motrenja u našim krajevima. Posljednje intenzivnije kiše pale su u drugoj polovini srpnja, ali je kao i obično mnogo više od prosjeka palo kiše

u sjevernom primorju, a znatno manje od prosjeka u istočnim dijelovima NRH. Suša je potrajala kroz cijeli kolovoz (Đakovo 1 mm) i početak septembra kad je prekinuta kratkotrajnim prodorom vlažnog zraka, ali je padalina praktički bilo samo na zapadu (Belje u rujnu 5 mm). Novi val maritimnog zraka u prvoj dekadi listopada nije mogao prodrijeti u krajeve na istoku (Belje 0 mm). Suša je konačno prekinuta tek jakim prodorom maritimnog zraka u drugoj i napose trećoj dekadi listopada. Najveća šteta nanižeta je kukuruzu, ali ne mnogo manje ni pšenici. Jesenska sjetva morala je započeti mnogo kasnije nego u »normalnim« godinama.

T. Šegota

Vremenska nepogoda kod Trpnja

U subotu 7. oktobra 1961 Trpanj je teško stradao od proloma oblaka nezapamćenog intenziteta. Prolom oblaka izgleda da nije zahvatio veće područje od 15-ak km², a središte je bilo u Župí (oko 300 m visine) u neposrednom zaleđu Trpnja. Kiša je počela padati oko 3 h 30' takvim intenzitetom da se zapadni dio Župe (Donja Banda) vrlo brzo pretvorio u jezero. Golema masa vode potekla je Prosikom, dubokim kanjonskim usjekom, i preko Trpanjskog polja se izlila u more.

Povodanj je za sobom ostavio pustoš. U Prosiku je razrušena cesta i polomljene su vodovodne cijevi. Duž potoka i u Trpnju su poplavljeni kuće i bujica je ponijela u more pokućstvo i bačve.

Glavna osobina ovog proloma oblaka bila je naglost padalina i njihovo brzo otjecanje niz strme padine. Uzani kanjon Prosika zadržao je vode i uvjetovao nagomilavanje koje je u uskom dijelu doline i u mjestu Trpnju napravilo velike štete.

I. Belin

Pušten je u pogon prvi agregat HE Split

Prvi agregat »HE Split« pušten je u probni pogon 26. VIII 1961. g., a 16. IX je uključen u elektroenergetsku mrežu. Snaga ovog agregata je 120 MVA. Skupa sa drugim agregatom, koji će biti pokrenut 20. XII 1961. g. »HE Split«, kod sela Zakućac, davati će godišnje 1,5 milijardu kWh električne energije.

I. Baučić

GEOGRAFSKO DRUŠTVO HRVATSKE

LA SOCIÉTÉ DE GÉOGRAPHIE DE CROATIE

SASTANCI GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U ŠKOL. GOD. 1960/1961.

17. X. 1960. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome su P. Kurtek i dr I. Crkvenčić predavali: »Regije sjeverozapadne Bosne« (građa ljetnog semestra)
24. X. *Opći sastanak* s prikazivanjem naučno-popularnog filma o vulkanizmu
31. X. *Stručni sastanak*, na kome je dr J. Chilczuk (Poljska) održao predavanje: »Klasifikacija seoskih naselja Poljske«
7. XI. *Stručni sastanak* s predavanjem dra J. Roglića: »XIX međunarodni geografski kongres u Stocholmu 1960.«
14. XI. *Opći sastanak*, na kome je J. Fisher (USA) održao predavanje: »St. Lawrence Seaway« (s filmom o izgradnji kanala)
21. XI. *Sastanak Nastavne sekcije* s izlaganjem P. Kurteka: »Maturalni zadaci iz geografije«
5. XII. *Stručni sastanak* s predavanjem dra M. Friganovića: »Gradovi Kine«
12. XII. *Stručni sastanak*, na kome je prof dr J. Roglić održao predavanje: »Neki osnovni problemi geografije«
19. XII. *Sastanak Nastavne sekcije* s predavanjem R. Pavića: »Bratislava«
9. I. 1961. *Stručni sastanak*, na kome je dr V. Rogić izložio osnovne karakteristike terenskog izlaska nastavnika geografije u rubni dio Ličko-goranskog krša
- 26—27. I. *Seminar za nastavnike geografije osnovnih i srednjih škola* s programom:
- Prof. dr J. Roglić: »Neki osnovni problemi geografije«
 - P. Kurtek: »Problem prijelaza učenika iz osnovne škole u gimnaziju«
 - O. Blažević — B. Bauer: »Aktivni oblici geografske nastave«
 - Dr M. Friganović: »Naseljenost — značajan problem u geografskom kompleksu NR Kine«
 - A. Cvitanović: »Ostvarenje novog nastavnog programa iz geografije u osnovnoj školi«
 - Dr V. Rogić: »Razvoj grada — transformacija prirodne sredine (na primjeru Zagreba s terenskim izlaskom)
 - Dr I. Crkvenčić: »Regionalna podjela istočne Hrvatske«
 - P. Kurtek — Dekaris: »Nova audiovizuelna sredstva u školi« (s prikazom radio-emisije »Libanon«, kolor dijafilma »Alpski svijet i kolor filma »Kakva je naša obala«)
- Seminaru je pripustvovalo ukupno 133 člana iz 48 mjesta NR Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Autonomne pokrajine Vojvodine i NR Crne Gore.
28. I. Održana je *Godišnja skupština Geografskog društva Hrvatske* (vidi poseban prikaz)
6. II. *Stručni sastanak*, na kome je dr V. Rogić, održao predavanje: »Fiziomska regionalna podjela Jugoslavije«
13. II. *Stručni sastanak* s predavanjem M. Sića: »Erdutski praporni ravnjak«
20. II. *Sastanak Nastavne sekcije* s prikazivanjem filma »Pustinja koja živi«
27. II. *Stručni sastanak* na kome je prof. dr J. Roglić održao predavanje: »O konceptu geografije«

6. III. *Opći sastanak* na kome su Leontijev i Bulavin (Moskva) prikazali rad Geografskog instituta Akademije nauka SSSR-a
13. III. *Stručni sastanak*, na kome je dr R. Bošnjak održao predavanje: »Otok Silba«
20. III. *Sastanak Nastavne sekcije* s predavanjem R. Pavića: »Pšenica u svjetskoj privredi«
27. III. *Opći sastanak* s filmom »Arizona«
3. IV. *Stručni sastanak* s predavanjem J. Ridanovića: »Orjen — položaj i prirodne osobine«
10. IV. *Komemorativna sjednica* u spomen preminulog potpredsjednika Geografskog društva Hrvatske prof. dra Ive Rubića (v. poseban prikaz)
17. IV. *Stručni sastanak*, na kome je dr M. Friganović, održao predavanje: Stanovništvo Sibenskog primorja«
24. IV. *Sastanak Nastavne sekcije* s predavanjem dra J. Roglića: »Dojmovi iz Skandinavskih zemalja«
8. V. *Stručni sastanak*, na kome je J. Ridanović održao predavanje: »Orjen — klima i glacijalni tragovi«
15. V. *Sastanak Nastavne sekcije* uz prikazivanje filmova: »Zaštita od erozije« i »Nova Engleska«
29. V. *Opći sastanak* s predavanjem T. Zalca: »Kordun i Banija u prošlosti i u NOB-u«

M. Friganović

KOMEMORATIVNA SJEDNICA PROF. DRU IVI RUBIĆU

Dne 10. travnja 1961. održana je u dvorani Geografskog zavoda PMF-a komemorativna sjednica povodom smrti prof. dra Ive Rubića, potpredsjednika Geografskog društva Hrvatske i jednog od njegovih osnivača. Pred punom dvoranom u kojoj su se okupili članovi društva, kolege i učenici pokojnika sućutno se izmjenjivalo osam govornika: Predsjednik Geografskog društva Hrvatske prof. dr Josip Roglić, prof. dr Branislav Gušić, dr Veljko Rogić, Radmila Bednjanec, Vladimir Leban (Savez geografskih društava FNRJ), dr Mihajlo Kostić (Srpsko geografsko društvo) i dr Valter Bohinec (Geografsko društvo Slovenije). Sekretar društva dr Mladen Friganović pročitao je prispjele telegrame u kojima su naše naučne i stručne organizacije i pojedinci izražavali saučešće zbog gubitka koji su pretrpjeli naša nauka i društvo. Poslije jednosatnog žalobnog skupa prisutni su minutom šutnje odali počast pokojniku.

M. Friganović

GODIŠNJA SKUPŠTINA GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE

Dne 28. siječnja 1961. održana je Godišnja skupština Geografskog društva Hrvatske s dnevnim redom:

1. Uvodna riječ predsjednika prof. dra J. Roglića
2. Izvještaj tajnika, blgajnika i nadzornog odbora
3. Diskusija i sugestije
4. Zaključci
5. Razno

Uvodna riječ predsjednika

Dozvolite mi da vas, kao obično, pozdravim na ovom skupu i uputim nekoliko riječi koje su povezane s našim zajedničkim problemima i koje vas mogu potaknuti na diskusiju i prihvaćanje najpovoljnijih rješenja.

Iza nas je gotovo 14 godina rada Geografskog društva Hrvatske. Vaš veliki i spontani odaziv, postignuti ugled i podrška nadležnih organa svjedoče da se naše društvo afirmiralo. Time je riješen osnovni problem stabiliziranja društva, što je u našoj sredini veoma važan rezultat. Ali, time nisu riješeni svi naši problemi; stvorena je samo baza za konstruktivan rad i rješavanje pitanja zbog kojih je Društvo organizirano i koje će trebati stalno raspravljati.

Ugled struke se podigao, ali sa stanjem ne možemo biti sasvim zadovoljni. Osjeća se da prestaje vrijeme kada se s potcjenjivanjem gledalo na geografe. To je međutim samo početak. Da bi se prilike izmijenile potrebno je još mnogo raditi.

Dosadašnji uspjeh na stručnom polju postignut je u prvom redu zaslugom Društva, tj. njegovih članova. Malo je struka i akcija u kojima je ljudski momenat toliko bitan kao u geografiji. Svako društvo, a naročito naše, ovisi o dobroj volji i lojalnom odnosu njegovih članova. Takav postupak nije nikakva žrtva pojedinaca već razuman ulog koji se obilno rentira; ulaže jedan a uzvraćaju svi. Jedan ulaže svoj obol naporima mnogih i rezultat odgovara zbirnom radu. Nikada ne može ni najgenijalniji pojedinac postići ono što može skladno društvo. Primjera imamo na pretek. Ako netko misli drukčije onda bi se moglo opravdano sumnjati u njegovo rasuđivanje.

Osjećam svoju obavezu da na ovaj bitni elemenat društvenog rada skrenem osobitu pažnju i zamolim sve članove za dobru volju u njihovu radu i za pozornost u čuvanju i njegovanju duha društvene solidarnosti. Nitko od nas nije neophodan društvu, a društvo svima otvara mogućnosti i garantira uspjeh. Svaki od nas je svjestan da može biti i bolje, a pravo i interes svijet jest da traže najbolje. Društvo treba da garantira kako stvari ne bi zašle u »čorsokak« ličnih volja i grupaških interesa. Pojedinac treba u vlastitom interesu da sasluša i primi primjedbe drugih, jer mu to može samo pomoći da ne napravi veću pogrešku. Svijest o pravom značenju društva i dobronamjernost u međusobnim odnosima bitni su za naše daljnje uspjehe.

Pojedinci se u društvu ne gube, a to nije ni potrebno. Svi nisu istih sposobnosti a, na žalost, niti iste volje. Interes je svakog da boljem dade prednost i dobije odgovarajuću korist. Naš dosadašnji rad je u prvom redu rezultat zalaganja pojedinaca koje ne ćemo, a sigurno ne žele ni oni da ih ovdje spominjemo. Njima je izvjesno najveća radost da je njihov rad donio plodove i svijesni su da bi im osobno isticanje samo pomutilo zasluženo zadovoljstvo. Ovi članovi dobro znaju kako je potrebno isticati i poštivati činjenicu da je društvo zajednica jednakih i da se bez zajednice ni pojedinci ne bi mogli istaknuti.

Značenje osobnog zalaganja i snalažljivosti naročito dolazi do izražaja danas, kada se društveni rad počeo granati. I u radu ogranaka prednje dolazi do izražaja uloga pojedinaca. Zalosno je da ogranci nestaju odlaskom više osobe, odnosno oživljavaju i niču na drugom mjestu dolaskom incijativnijeg pojedinca. Odajući priznanje tim pojedincima moramo se zapitati da li svoju aktivnost nisu ponekad previše vezali za svoju osobu — jedan ne čini društvo; potrebna su bar tri (-tres facium collegium-). Geografsko društvo Hrvatske došlo je u fazu razvitka kada treba sagledati i diskutirati o svim problemima.

Geografija proučava svijet oko nas i povezana je sa zbivanjima u njemu. Zato postoje goleme mogućnosti geografskog rada. Pojedini geografi pokazuju dobru volju i snalažljivost u korišćenju momentalnih i lokalnih mogućnosti, ali u mnogo slučajeva ti uvjeti brzo prolaze najvećma zato jer su pojedinci bili osamljeni; nisu imali društvene podrške i realističkog ocjenjivanja koje je rezultat razmjene mišljenja.

Želim na kraju skrenuti pažnju na šesti kongres geografa Jugoslavije koji će se krajem rujna održati u Sloveniji. Sigurno će iz Hrvatske biti i previše reflektanata. Uprava društva će nastojati da pitanje riješi najsavjesnije. Kako se prije toga ne ćemo u ovakvom opsegu sastajati, slobodan sam da zamolim učesnike da, kao i do sada, svojim aktivnim radom i cjelokupnim držanjem pridonesu našem ugledu i čitavom kongresnom skupu, te tako rade na uspjehu ove naše najveće naučno-stručne manifestacije. Na kongresu ne bi smjelo biti pasivnih članova. Svaki u svom krugu treba da doprinese njegovu uspjehu. Na idućem kongresu prikupite iskustva i mislite što je potrebno učiniti da, kongres koji će doći iza toga i koji će organizirati Geografsko društvo Hrvatske, bude još bolji.

Molim vas da pažljivo saslušate izvještaje o godišnjem radu našeg Društva i da dobronamjerno i otvoreno izložite ono što mislite da bi naš rad unaprijedilo. Uz to vas pozivam da sugerirate mjere i sa svoje strane poradite da naše udruženje bude zajednica prijatelja — stručnjaka, zajednica draga svakom članu a korisna cijelom narodu.

Izvod iz tajničkog izvještaja

Prošlogodišnja Glavna skupština od 29. siječnja 1960. pretresla je rad našeg Društva u dotadašnjem trogodišnjem razdoblju i odredila smjernice za daljnju aktivnost. Upravni odbor, koji se sastoji od 15 članova, morao se na žalost sastajati gotovo redovito okrnjen, bez bolesnog potpredsjednika prof. dra I. Rubića, te članova iz Rijeke (N. Stražičića) i Varaždina (T. Jagačića). Problem je bio i neredovito dolazanje na sjednice nekih članova iz Zagreba. Ovu manjkavost i teškoće vrijedno je spomenuti i skrenuti pažnju na potrebu sistematskijeg angažiranja svih članova Upravnog odbora u radu Društva. Riješavajući tekuća pitanja Upravni je odbor održao u razdoblju između dvije skupštine ukupno 14 sjednica koje su u pravilu održavane ponedjeljkom prije sastanka društva.

Kontrolirajući kartoteku našeg Društva ustanovljeno je da je do sada upisano sveukupno 885 članova, ali da broj onih koji redovito izvršavaju svoje članske dužnosti, u prvom redu uplatu članarine, iznosi svega 374 (149 iz Zagreba i 225 izvana). To je donekle indikator stvarnog članstva.

Društvena aktivnost općenito razmotrena je uobičajenim redom: redovni sastanci, nastavna sekcija, speleološka sekcija, ogranci, publikacije, suradnja s drugim društvima i ustanovama i prigodne manifestacije.

Redovni sastanci su održani 26 puta s različitim temama iz naučne, stručne i nastavne problematike. Bilo je nekoliko i naučno-popularnih filmova i informacija u okviru slobodnih tema. Iz naučne i stručne problematike održano je 10 sastanaka, iz nastavne 8 a iz slobodnih tema također 8. Sažet pregled rada dostavljen je članovima izvan Zagreba u »Vijestima« br. 1—2 i 3—4. (1960.). Negativna je pojava u radu društva i uzak krug predavača. Taj bi krug bio još uži da ga nisu povremeno popunjavali i proširavali stručnjaci iz inozemstva (L. Latham iz Vel. Britanije, F. P. Kalley iz USA, G. Chabot iz Francuske, O. Tullipe iz Belgije, Chilzuck iz Poljske i J. Fisher iz USA). Osobito je slaba suradnja s predavačima iz naših ostalih republika. Proširenje aktivnih članova na našim redovitim sastancima ostaje glavni problem.

Rad nastavne sekcije odvijao se po utvrđenoj praksi. Održano je osam predavanja i izvedena dva terenska seminara, te seminari u Rijeci i Zagrebu. Bilo je individualnih odlazaka u ostale kotarske centre.

Speleološka sekcija je također održavala često svoje sastanke, naročito pred polazak na terenska istraživanja u Kastavštinu, Biokovo, Liku i Gorski Kotar. Istraženo je ukupno nekoliko stotina jama a sudjelovalo je 18 članova sekcije. Predstavnik ove aktivnosti našeg društva bio je i na Međunarodnom simpoziju za speleologiju u Comu (Italija).

Pored ogranaka u Splitu, Varaždinu i Rijeci, imamo nove u Čakovcu, Osijeku i Vinkovcima, te u najnovije doba u Zadru i Bjelovaru. Najaktivniji su oni u Rijeci i Splitu. To pokazuje da inicijative postoje i izvan Zagreba i treba ih svesrdno podržavati. Zabrinjava neorganiziranost u nekim većim centrima kao: Sibeniku, Karlovcu, Dubrovniku i Pull.

Publikacije vremenski nešto zaostaju, ali se na njima konstantno radi i u postojećim materijalno-tehničkim uvjetima nije moguće postići više. Br. 23 Geografskog glasnika dan je na vrijeme u tisak. Krug razmjene časopisa se stalno širi. Sada razmijenjujemo sa 163 periodike (32 domaće i 131 strane); dok Geografski horizont ima sve uvjete za tiraž od 6.000 primjeraka.

Pored navedenih aktivnosti naše je društvo nastavilo suradnju s mnogim ustanovama, posebno sa Zavodom za školstvo NOK Zagreba, dok je s Maticom Hrvatske organiziralo proslavu 90-godišnjicu našeg nestora prof. dra Milana Senoe, kojeg je Predsjednik Republike odlikovao za njegovo životno djelo.

Rezimirajući se izlazi da je naše društvo u cjelini uspješno završilo razdoblje od prošle do ove skupštine, premda ostaje još niz slabosti koje se mogu uspješno otkloniti samo pojačanim kolektivnim radom pojedinaca koji ionako imaju previše dužnosti i posla. Predstojeći VI kongres geografa, koji će se održati u Ljubljani rujna 1961., treba da pokaže da smo i na dalje jedno od organiziranijih stručnih društava u našoj zemlji.

Izvod iz blagajničkog izvještaja

Izveštaj o financijskom poslovanju Geografskog društva Hrvatske u 1960. godini dao je blagajnik dr. Ivan Crkvenčić. Blagajnik je također izvjestio skupštinu o poslovanju »Geografskog horizonta«. U poslovanju Društva izlučene su stavke: manifestacije, speleološka sekcija, inventar i potrošni materijal, poštanski troškovi, honorari, štedionički troškovi, publikacije, ispravak krivih knjiženja. Za sve stavke pojedinačno naveden je primitak i izdatak i dano objašnjenje salda za pojedinačne stavke i sumarno za sve. Prema podnesenom izvještaju financijsko poslovanje Društva u 1960. god. bilo je:

Prihodi 2.654.224, rashodi 2.289.667, Saldo 364.557 Din.

Daleko najvažnija stavka u prihodu i rashodu jesu publikacije, zatim dolazi speleološka sekcija (istraživanja), dok su ostale stavke minimalne.

Društvo je ušlo u 1960. godinu s ukupnim saldom iz 1959. u iznosu od 1.385.965 Din., što znači da su novčana sredstva dne 31. XII. 1960. iznosila svega 1.750.513 Din. Ovoliki saldo posljedica je toga, što nisu još bila prebačena sredstva za »Geografski glasnik« koji se već tada nalazio u tiskari. Valja napomenuti da mnogi nisu još uplatili članarinu za 1960. što u stanovitoj mjeri otežava poslovanje Društva.

Financijsko poslovanje Geografskog horizonta vodi se zasebno. U izvještaju su navedena ova kretanja:

Primitak 4.423.401, izdatak 3.907.601, saldo 515.800 Din.

Saldo od Din. 515.800 na dan 31. XII. 1961. predstavljao je sredstva za broj Geografskog horizonta, koji se nalazio u tiskari.

M. Friganović

Izveštaj nadzornog odbora podnio je dr. Z. Dugački. Rad je Upravnog odbora ocijenjen pozitivno a posebno je naglašeno zalaganje u organizaciji redovitih sastanaka Društva, terenskih izlazača i seminara koji su u 15-godišnjoj tradiciji postali redoviti. Nadzorni odbor smatra za potrebno da istakne činjenicu da odziv članstva, osobito ovog u Zagrebu, nije onakav kakav bi trebao biti. Uzak krug predavača je također manjkavost, ali je to i problem koji treba da rješava cijelo društvo a ne samo Upravni odbor. Stoga se treba pridružiti nastojanjima nekolicine drugova iz vodstva Društva da se broj aktivista i djelatnosti društva u narednom razdoblju proširi.

M. Friganović

OGRANAK GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U RIJECI

U toku skol. god. 1960-61. rad našeg Ogranka odvijao se na sličan način kao i u prethodnoj godini. Redovito su održavani mjesečni sastanci, a održano je i nekoliko javnih predavanja u Narodnim sveučilištima. U suradnji za Zavodom za školstvo kotara Rijeka i uz punu pomoć društvene središnjice u Zagrebu, održan je dvodnevni seminar (2. i 3. VI 1961.) za nastavnike geografije riječkih srednjih i osnovnih škola na kome je sudjelovalo oko 25 geografa. To je bio ponovljeni seminar, koga je organiziralo u Zagrebu Geografsko društvo Hrvatske u toku zimskih praznika 1961. god.

Tokom ove školske godine (pored sastanaka objavljenih u br. 22) održani su sljedeći redovni sastanci:

8. XII Raspravljalo se o izboru naturalnih tema iz geografije i problemu literature.
5. I 1961. Geografske aktuelnosti (referirao N. Stražićić)
2. II Ž. Kamenar je referirao o učestvovanju na zimskom seminaru u Zagrebu
2. III Ž. Kamenar je održao predavanje o poteškoćama pri prelasku učenika iz osnovne u srednju školu
6. IV Demonstracije novih diafilmova
4. V R. Levi održala je predavanje o značenju St. Lawrence Seaway-a.

N. Stražićić

OGRANAK GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U SPLITU

Rad ogranka odvijao se u glavnom preko redovitih mjesečnih sastanaka.

24. IX. 1960. sastanak nastavne sekcije: program rada i koordinacija plana za školsku godinu 60/61.

11. X 1960. naučni sastanak, na kome je tajnik općine drug Ivo Kambi iznio razvoj Splitske komune.

15. XI 1960. sastanak nastavne sekcije na kome je drug Klement Dorado iznio »Nastava i metoda rada geografije FNRJ«.

15. XII 1960. naučni sastanak na kome je podpredsjednik kotara drug Ivo Marinković održao predavanje »Komuna« uz diskusiju.

6. I 1961. analiza uspjeha u geografiji i slobodnim aktivnostima u osnovnoj školi i gimnaziji.

16. II 1961. sastanak naučne sekcije J. Fisher »Geografija u SAD«.

15. III 1961. naučni sastanak prof. Andro Jutronić govori »Povodom talijanske recenzije Blankove knjige »La Croatie occidentale«.

13. IV. 1961. sastanak nastavne sekcije, na kome su A. Cvitanović i P. Kurtek iznijeli »Geografija u osnovnoj školi i gimnaziji« uz diskusiju.

10. V. 1961. naučni sastanak Božo Modrić, šef meteorološke službe održao je predavanje »Organizacija meteorološke službe«.

Profesor Andre Jutronić i K. Dorado surađivali su u dnevnoj štampi i naučnim publikacijama.

O. Flego

OGRANAK GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U OSIJEKU

U ovoj godini rad Geografskog ogranka bio je znatno bolji i uključio u rad znatno veći broj članova (oko 28).

Zavod za unapređenje školstva u Osijeku omogućio je svim prosvjetnim radnicima da jedan dan u mjesecu nema u gradu nastave, nego se održavaju sastanci svih stručnih aktiva.

Stručnim aktivom geografa rukovodi Geografski ogranak, dok Zavod za školstvo daje materijalnu pomoć.

U drugom polugodištu šk. god. 1960/61. održana su predavanja:

veljača: Z. Mjesečević: Izvještaj o formiranju stručnih aktiva, organizacija i plan rada.

B. Mjesečević: Iskustva sa zimskog seminara u Zagrebu

ožujak: Prof. P. Kurtek: Audiovizuelna sredstva u nastavi geografije a) magnetofon, b) diafilm, c) film

travanj: Ing. M. Stojanović: Kroz Poljsku (s kolornim projekcijama)

Prof. I. Babić: Teškoće i mogućnosti ostvarenja socijalizma svijeta, — posebno u Kini — odnos socijalističkih snaga prema problemu rata i mira (magnetofonska vrpca)

svibanj: Prof. Z. Mjesečević: Funkcije i teritorijalni razvoj Sarajeva (s kolornim projekcijama)

Prof. J. Pleše: Značenje iznošenja geografskog položaja jedne regije.

B. Mjesečević

OGRANAK GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U KARLOVCU

Ogranak u Karlovcu održao je u škol. god. 1960/61. pet sastanaka. Sadržaj rada na sastancima u protekloj školskoj godini bio je slijedeći:

Na prvom sastanku je drugarica Matasović Zlata podnijela izvještaj sa terenskog seminara, koji je u organizaciji Geografskog društva Hrvatske održan u Sjeverozapadnoj Bosni.

Na drugom sastanku je drug Cereki Vilko održao predavanje o regionalnoj obradi Jugoslavije.

Na trećem sastanku su Matasović Zlata, Kustec Mira i Cereki Vilko podnijeli izvještaj sa zimskog seminara u Zagrebu.

Na četvrtom sastanku na dnevnom redu je bila izmjena iskustava, a govorilo se o primjeni audiovizuelnih sredstava u nastavi geografije.

Na petom sastanku je drug Anzić održao predavanje o agrarnoj geografiji karlovačkog kotara.

V. Cereki

OGRANAK GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U BJELOVARU

Na inicijativu članova upravnog odbora Geografskog društva Hrvatske Kurtrek Pavla i Trivanović Luke, osnovan je 5. 1. 1961. god. Ogranak geografskog društva Hrvatske u Bjelovaru. Održana je osnivačka skupština te je izabran slijedeći odbor: Predsjednik Bobić Milan, tajnik Hermanović Vlado, blagajnik Kovačić Katica

Ogranak geografskog društva u Bjelovaru bio je u toku proteklog razdoblja aktivan. Održana su slijedeća predavanja i sastanci:

1. Kurtrek Pavao: O metodici geografske nastave
2. Trivanović Luka: Uloga i zadaci ogranaka Geografskog društva Hrvatske
3. Cetković Ivo: Regije Kine (Ogledno predavanje za aktiv nastavnika geografije)
4. Spoljar Gauda: Finska (ogledno predavanje za aktiv nastavnika geografije)
5. Jagačić Tomislav iz Varaždina: Od Užičke republike do Drvara
6. Održan je stručni sastanak Ogranaka na kome su iznijeli probleme nastave iz geografije za osnovnu školu Laić Georgije, za ekonomsku školu Bobić Milan, i za gimnaziju Četković Ivo. Svrha sastanka bila je usklađivanje nastave geografije II II stupnja školovanja.

7. Održan je sastanak na kojem je govoreno o podizanju kvalitete nastave geografije u osnovnoj školi i o pružanju stručne pomoći nastavnicima geografije preko aktiva geografa. Zaključeno je da se radi na brojanom povećanju članstva Ogranaka i da svi članovi aktivno rade na popularizaciji i pretplati Geografskog horizonta. Evidentirana je rasprodaja 150 primjeraka Geografskog horizonta po pojedinom broju samo na općini Bjelovar. Uočena je potreba i mogućnost da se Geografski horizont rasprodaje i na ostalim općinama u većem broju primjeraka.

8. Članovi Ogranaka održali su više predavanja po kotaru Bjelovar.

9. Pojedini članovi sudjelovali su pisanjem u dnevnoj štampi (Cetković) i Geografskom horizontu (Bobić).

M. Bobić

OGRANAK GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U SIBENIKU

Ogranak u Sibeniku osnovan je u travnju 1961. godine. Otada su održana dva sastanka uglavnom organizacione naravi, jer je u ogranak uključen čitav kotar, te je održavanje veze teško. Ogranak je djelovao kroz stručne aktivne, a sada počinjemo uz pomoć Zavoda za školstvo djelovati samostalno.

Predviđamo dva puta u mjesecu održavati stručna predavanja i konzultacije a dva puta u toku godine sastancima će prisustvovati svi nastavnici geografije našeg kotara. U buduću ćemo i više saradivati sa središnjicom iz Zagreba.

A. Kalogjera

ZIMSKI SEMINAR

Redoviti dvodnevni seminar za nastavnike geografije održan je 26. i 27. siječnja 1961. u prostorijama Geografskog zavoda PMF-a na Marulićevom trgu 19 u Zagrebu. Na ovom je zimskom seminaru bilo 133 učesnika iz 48 naselja NR Hrvatske, a bilo ih je i iz Autonomne pokrajine Vojvodine, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Na ovom korisnom stručnom skupu bilo je veoma živo (vidi program seminara u »Sastanci Geografskog društva Hrvatske«).

M. Friganović

SEMINAR U ČAKOVCU

Dne 22. i 23. travnja 1961. održan je seminar za nastavnike, učitelje i profesore geografije kotara Čakovec. Organizirali su ga Zavod za školstvo NOK Čakovec, ogranak geografskog društva Hrvatske i središnjica iz Zagreba. Skupu je prisustvovalo 30 nastavnika. U toku dvodnevnog rada održana su ova predavanja s diskusijom: dr I. Crkvenčić: »Regije sjeverne Hrvatske«; A. Cvitanović, »Ostvarivanje novih nastavnih programa iz geografije u osnovnoj školi«; prof. dr J. Roglič, »Iz Skandinavskih zemalja«; P. Kurtrek, »Upotreba audiovizuelnih sredstava u školi«. Na kraju je izveden terenski izlazak uz predavanje o karakteristikama i problematici čakovečke komune.

M. Friganović

SEMINAR U RIJECI

Dne 2. i 3. lipnja održan je u Rijeci seminar za nastavnike geografije riječkoga kotara. Rad se odvijao u novim prostorijama Zavoda za školstvo NOK Rijeka. To je bilo djelomično preinačen i nešto skraćen zimski seminar koji je održan u toku semestralnih praznika u Zagrebu, a kome nisu mogli prisustvovati svi nastavnici. Održana su ova predavanja: dr M. Friganović, »Neki demografsko-ekonomski problemi zemalja Monsunske Azije«; dr V. Rogić: »Prirodna sredina i transformacija gradova« (na primjeru Zagreba); dr i. Crkventić: »Regionalna podjela panonskog prostora«; P. Kurtek: »Audiovizuelna sredstva u nastavi geografije« i A. Cvitanović: »Ostvarivanje novog nastavnog programa iz geografije u osnovnoj školi«.

M. Friganović

TERENSKI IZLASCİ GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE

Dana 3. prosinca 1960. Geografsko je društvo uz novčanu pripomoć Zavoda za školstvo NOK Zagreb izvelo terenski izlazak sa 35 stojih članova nastavnika. Trasa puta je bila: Zagreb — Karlovac — Ogulin — HE Gojak — Zagreb s ciljem da se bolje upoznaju smjene pejzažnih karakteristika prostora između doline Save i ličko-goranskoga krša. Posebna je pažnja bila posvećena razgledavanju HE Gojak i mogućnosti izvođenja takvog hidrotehničkog sistema u kraškom kraju. Stručno vodstvo: dr V. Rogić i P. Kurtek.

Dana 7. svibnja 1961. izveden je terenski izlazak u Baniju i Kordun. Išlo se trasom: Zagreb — Pisarovina — Glina — Topusko — Kladuša — Cetingrad — Slunj — Karlovac — Zagreb. Sudjelovalo je 36 članova i nastavnika. Izlazak je izveden novčanom pripomoći Zavoda za školstvo NOK Zagreb. Cilj je bio što bolje upoznati taj kraj i skrenuti nastavnicima pažnju na elemente koji su posebno važni za objašnjenje pejzaža kraja kod izvođenja đačkih naučnih ekskurzija. Osobito su došle do izražaja historijsko-geografske karakteristike ovog nekada medašnjeg prostora koji je odigrao značajnu ulogu u toku Narodne revolucije iz kojeg je razdoblja ostalo mnogo tragova. To je bio poseban razlog što je Geografskog društvo izabralo baš ovaj kraj. Obilje vlastitih opažanja obogatila su i iscrpna izlaganja T. Žalca, nastavnika i borca iz ovoga kraja. Time se pridružilo općim akcijama proslave 20-godišnjice Ustanka Naroda Jugoslavije.

M. Friganović

SAVEZ GEOGRAFSKIH DRUŠTAVA FNRJ

U razdoblju između VI (1961) i VII (1964) kongresa geografa Jugoslavije Geografsko društvo Hrvatske će voditi poslove Saveza geografskih društava FNRJ i Nacionalnog komiteta za geografiju.

Izvršni odbor je slijedeći: predsjednik prof. dr J. Rogić; sekretar i blagajnik dr M. Friganović; potpredsjednik i voditelj nastavnih sekcija prof. P. Kurtek.

Geografsko društvo Hrvatske je preuzelo i organizaciju slijedećeg VII kongresa geografa Jugoslavije, koji će se održati u Hrvatskoj 1964 godine.

Radi obavještenja o prirodi i zadaćama Saveza geografskih društava donosimo njegov statut.

STATUT SAVEZA GEOGRAFSKIH DRUŠTAVA FNRJ

I Ime i sjedište

1.

Savez Geografskih društava FNRJ je zajednički organ svih geografskih društava u FNRJ i najviša društvena organizacija geografa FNRJ.

2.

Sjedište Saveza se mijenja od kongresa do kongresa geografa FNRJ i to prema odluci Kongresa, a može da bude samo u jednom od republičkih centara, gdje postoji Geografskog društvo. U istom centru sjedište može biti samo dvaput uzastopno.

II Članovi

3.

Članovi Saveza su republička geografska društva.

III Zadaci

4.

Savez geografskih društava FNRJ ima zadatke:

a) da vodi brigu o unapređenju geografije u Jugoslaviji, da razvija suradnju između geografskih društava i koordinira njihov rad u svim pitanjima zajedničkog interesa;

b) da vodi brigu o suradnji svih geografskih naučnih institucija u zemlji;

c) da daje inicijativu za sistematsku organizaciju geografskog rada u zemlji te za povezanost tog rada sa potrebama naše socijalističke izgradnje;

d) da u tu svrhu daje inicijativu za osnivanje i rad saveznih geografskih organa, naučnih institucija i publikacija;

e) da zastupa geografsku struku u FNRJ prema savezним organima vlasti;

f) da zastupa geografsku struku FNRJ prema inostranstvu, a naročito prema Međunarodnoj geografskoj uniji i drugim međunarodnim geografskim organima.

IV Organi

5.

Organi Saveza su: Kongres geografa FNRJ, Plenum Saveza geografskih društava FNRJ, Izvršni odbor Saveza, Nadzorni odbor, Odbor za nastavna pitanja i specijalne komisije Saveza.

6.

Kongres geografa FNRJ daje inicijative za rad geografa FNRJ uopće i Saveza geografskih društava FNRJ posebno, postavljajući u svojim rezolucijama konkretne zadatke Plenumu i Izvršnom odboru. Kongresu se podnosi izvještaj Izvršnog odbora. Kongres bira na prijedlog Plenuma Nadzorni odbor te određuje mjesto idućeg Kongresa.

Kongres se održava svake treće godine. Broj delegata iz društava i dnevni red Kongresa određuje Izvršni odbor konzultirajući upravni odbor republičkog društva, koji organizira Kongres.

Kongres prima zaključke većinom glasova prisutnih delegata.

7.

Plenum Saveza geografskih društava FNRJ odlučuje o svim važnijim pitanjima, koja ne ulaze u direktnu kompetenciju Kongresa. Bira Izvršni odbor i predlaže Kongresu Nadzorni odbor te mjesto održavanja budućeg Kongresa, a Izvršnom odboru daje opće smjernice i prijedloge za rad. Plenum se sastoji od po tri delegata pojedinih republičkih društava. Sastaje se obavezno za vrijeme kongresa, a najmanje još jedanput između dva kongresa. Vanredni sastanci se mogu sazvati na prijedlog Pretsjedništva Izvršnog odbora, a moraju na zahtjev tri ili više društava — članova.

Plenum saziva i njegov dnevni red predlaže Pretsjedništvo Izvršnog odbora, a njegovim radom rukovodi pretsjednik Izvršnog odbora. Funkcije podpretsjednika i sekretara vrše podpretsjednik i sekretar Izvršnog odbora. Plenum odlučuje pri kvorumu od najmanje 2/3 delegata, i to većinom glasova prisutnih članova.

8.

Izvršni odbor Saveza geografskih društava FNRJ se sastoji od 8 članova. Bira ga za vrijeme do idućeg Kongresa Plenum na svom sastanku za vrijeme Kongresa i to po 1 člana iz svakog republičkog geografskog društva, a 3 člana (pretsjednika, podpretsjednika i sekretara) iz redova društva, koje za iduće razdoblje preuzima

mandat i sjedište Saveza. Za svakog člana Izvršnog odbora bira Plenum i zamjenika. Izvršni odbor rješava sve važnije poslove, koji nisu pridržani Plenumu ili Kongresu te saziva Kongres. Vršiti funkcije Nacionalnog komiteta za geografiju FNRJ. Sastaje se najmanje jedanput godišnje, a vanredni sastanci mogu se sazvati na poziv predsjedništva, a moraju na zahtjev dva ili više društava — članova.

Izvršni odbor odlučuje kod kvoruma od najmanje 5 članova te prima zaključke većinom glasova prisutnih članova. Kod jednakog broja glasova odlučuje glas predsjednika.

Predsjedništvo Izvršnog odbora se sastoji od predsjednika, potpredsjednika i sekretara Izvršnog odbora. Upravlja radom Saveza i obavlja tekuće poslove u saglasnosti sa odlukama Kongresa, Plenuma i Izvršnog odbora, održavajući stalnu vezu među društvima — članovima. Po potrebi konsultira ostale članove Izvršnog odbora pismenim putem. Podpredsjednik Izvršnog odbora vrši u slučaju potrebe poslove predsjednika, a po pravilu održava veze sa nastavnim sekcijama pojedinih društava te rukovodi radom Odbora za nastavna pitanja.

Sekretar Izvršnog odbora obavlja sekretarske poslove te upravlja blagajnom i ostalom imovinom Saveza.

9.

Nadzorni odbor od tri člana bira Kongres za doba do slijedećeg Kongresa. Nadzorni odbor vrši najmanje jedanput godišnje pregled materijalnog poslovanja Saveza.

10.

Odbor za nastavna pitanja Saveza geografskih društava FNRJ vodi brigu o pitanjima nastave geografije te daje odgovarajuće prijedloge Izvršnom odboru, Plenumu i kongresu. Sastoji se od načelnika nastavnih sekcija svih republičkih društava odnosno njihovih ovlaštenih namjesnika. Njegovim radom rukovodi potpredsjednik Izvršnog odbora.

Odbor se sastaje najmanje jedanput godišnje.

11.

Specijalne komisije kao radna tijela za organizaciju rada po pojedinim naučno-istraživačkim ili drugim stručnim problemima osnivaju se na sugestiju Kongresa ili prema potrebi, koju utvrdi Plenum. Formira ih Izvršni odbor iz redova stručnjaka, koji se aktivno bave dotičnom problematikom, i to po mogućnosti iz svih geografskih društava.

V Materijalna sredstva

12.

Troškovi za rad Saveza pokrivaju se iz subvencija narodnih vlasti te iz doprinosa društava-članova. O potrebi i visini doprinosa društava donosi odluke Plenum.

13.

Godišnji predracun troškova kao i osnovne postavke rashoda određuje Izvršni odbor.

VI Opće odredbe

14.

Odredbe ovog Statuta može izmijeniti ili dopuniti Plenum na prijedlog Izvršnog odbora ili pojedinih društava. Prijedloge treba dostaviti Izvršnom odboru najkasnije tri mjeseca pred sastanak Plenuma.

15.

U slučaju da Savez prestaje sa radom, njegova se imovina prenosi na republička geografska društva.